

Một số giải pháp nâng cao kỹ năng nghe của sinh viên năm nhất Trường Đại học Kinh tế, Đại học Quốc gia Hà Nội.

*Khương Hà Linh**

**Trường ĐHNN, ĐHQG Hà Nội*

Received: 6/12/2023; Accepted: 16/12/2023; Published: 20/01/2024

Abstract: *The objective of this paper is to identify the challenges faced by first-year students at Vietnam National University, University of Economics and Business, specifically in the acquisition of listening skills. The study explores implications for both students and teachers based on the findings. The research involves a sample of 90 students selected randomly from various majors, and data is gathered through a survey consisting of 10 questions.*

Keywords: *Listening, challenge, implications*

1. Đặt vấn đề

Dạy học và đặc biệt dạy học ngoại ngữ luôn đòi hỏi giáo viên cần liên tục đổi mới. Sự thay đổi trong cách dạy, cách tiếp cận để phù hợp với đối tượng học viên là một trong những yếu tố quan trọng tạo nên thành công.

Kỹ năng nghe đóng vai trò quan trọng trong quá trình học tập và giao tiếp, không chỉ là một khía cạnh của việc học ngoại ngữ mà còn là yếu tố chủ chốt trong quá trình hiểu và truyền đạt thông tin. Việc phát triển khả năng nghe hiểu không chỉ giúp cá nhân nắm bắt thông tin một cách chính xác mà còn mở rộng khả năng tương tác xã hội. Trong bối cảnh ngày nay, khi mối quan hệ quốc tế và giao tiếp đa văn hóa ngày càng trở nên phổ biến, việc thành thạo kỹ năng nghe trở thành một yếu tố quyết định đến sự thành công trong nhiều lĩnh vực của cuộc sống. Trong bài viết này, chúng ta sẽ tìm hiểu về tầm quan trọng của kỹ năng nghe, những thách thức mà người học thường gặp phải, và những chiến lược hiệu quả để phát triển khả năng này.

Đối với sinh viên không chuyên, việc học tiếng Anh thường gặp phải nhiều thách thức đặc biệt. Một trong những vấn đề lớn nhất là việc thiếu tiếp xúc thường xuyên với ngôn ngữ. Sinh viên không chuyên thường không có cơ hội thực hành tiếng Anh hàng ngày như các sinh viên chuyên ngành. Thiếu điều này có thể dẫn đến sự thiếu tự tin khi giao tiếp và khả năng hiểu đúng bài giảng. Không ít sinh viên cảm thấy áp lực lớn khi phải đạt được một trình độ tiếng Anh đủ để tham gia các lớp học chung với các bạn học viên chuyên ngành. Sự so sánh với đồng học chuyên ngành có thể làm tăng thêm áp lực và lo lắng, làm suy giảm hứng thú học tập. Tuy nhiên, mặc

dù gặp phải những khó khăn này, sinh viên không chuyên có thể vượt qua bằng cách áp dụng các chiến lược học tập linh hoạt, tham gia các hoạt động tiếng Anh ngoại khóa và tìm kiếm sự hỗ trợ từ giáo viên và bạn bè để phát triển kỹ năng tiếng Anh một cách hiệu quả.

Sinh viên năm nhất trường Đại Học Kinh Tế Đại Học Quốc Gia Hà Nội, với đầu vào là học sinh khối D, A1 nhưng phần kỹ năng yếu, lại học chương trình định hướng IELTS nên lượng từ vựng cần bổ sung thêm khá nặng lại mang tính học thuật. Kỹ năng nghe vốn là trở ngại lớn từ cấp phổ thông nên khi học IELTS các em gặp quá nhiều khó khăn.

Từ thực trạng vấn đề đó nên tôi tiến hành nghiên cứu này với đối tượng chính là sinh viên năm nhất trường Đại Học Kinh Tế Đại Học Quốc Gia Hà Nội.

2. Nội dung nghiên cứu

Nghiên cứu tập trung vào sinh viên năm nhất ở trường Đại Học Kinh Tế, Đại Học Quốc Gia Hà Nội. Tác giả phát ngẫu nhiên 90 bản điều tra cho sinh viên của 3 lớp để tìm hiểu đánh giá của sinh viên về các hoạt động dạy từ vựng trên lớp.

2.1. Vai trò của kỹ năng nghe

Kỹ năng nghe đóng vai trò quan trọng trong việc học tập và giao tiếp, đặc biệt là khi chúng ta học ngoại ngữ. Khả năng nghe hiểu không chỉ giúp chúng ta tiếp thu thông tin một cách chính xác mà còn tạo ra cơ hội tương tác và hiểu biết sâu sắc về văn hóa ngôn ngữ. Quá trình phát triển kỹ năng nghe không chỉ đơn giản là việc lắng nghe và hiểu được những từ ngữ đơn giản. Nó còn đòi hỏi khả năng nhận diện ngữ điệu, từ vựng đa dạng và ngữ pháp trong ngữ cảnh cụ thể. Kỹ năng nghe không chỉ là việc “nghe” mà còn liên quan đến khả năng hiểu biết ý nghĩa sâu sắc của thông điệp

được truyền đạt. Trong môi trường học tập, kỹ năng nghe giúp sinh viên nắm bắt thông tin từ giảng viên, hiểu rõ nội dung bài giảng và tham gia tích cực vào các hoạt động lớp học. Nó cũng tạo điều kiện cho sự phát triển toàn diện của kỹ năng ngôn ngữ, bao gồm cả việc nói, đọc và viết. Trong thế giới ngày nay, khi giao tiếp ngôn ngữ đa dạng và phong phú, kỹ năng nghe trở thành chìa khóa mở cánh cửa cho sự thành công trong cả môi trường công việc và xã hội. Việc thực hành và hoàn thiện kỹ năng nghe không chỉ là trách nhiệm của người học mà còn là sự hỗ trợ từ giảng viên và môi trường học tập tích cực. Tổng cộng, kỹ năng nghe không chỉ là một khía cạnh quan trọng trong quá trình học tập, mà còn là chìa khóa mở cánh cửa cho sự thành công và sự phát triển cá nhân.

2.2. Khó khăn trong việc học kỹ năng nghe của sinh viên năm nhất Trường Đại học Kinh tế, Đại học Quốc gia Hà Nội.

Đối với thực trạng học và dạy của sinh viên năm nhất trường Đại Học Kinh Tế, Đại Học Quốc Gia Hà Nội còn có một số vấn đề cần khắc phục. Thứ nhất, các em sinh viên mặc dù có đầu vào là khối D, A1 nhưng vẫn áp dụng cách học cũ, là tập trung luyện ngữ pháp, luyện đề ôn thi đại học nên mặc dù có thể điểm cao, kỹ năng vẫn yếu độ ứng dụng vào thực tế không tốt. Tình trạng học tập tiếng Anh ở các cấp dưới thường tập trung vào ngữ pháp và làm đề, ít được rèn luyện kỹ năng nghe, nói và đặc biệt thủ thuật sử dụng từ vựng trong tình huống giao tiếp. Ngoài ra sinh viên lại có trình độ tiếng Anh không đồng đều và có sự khác biệt khá lớn về năng lực tiếng Anh giữa họ do sinh viên từ các vùng miền khác nhau, và nền tảng kiến thức tích lũy cũng khác biệt. Lớp học quá nhiều trình độ gây cản trở rất nhiều cho cả người dạy và người học. Thực trạng về lớp học tiếng Anh quá đông, dẫn đến việc tổ chức các hoạt động dạy học từ vựng gặp nhiều khó khăn, giảng viên khó triển khai được các hoạt động trò chơi, chia nhóm đặc biệt trong học ngoại ngữ.

Về phần nội dung giảng dạy và thời lượng cho một học phần cũng là vấn đề thách thức với giảng viên và sinh viên. Học phần tiếng Anh cơ sở 03 có 15 tiết và phải học theo định hướng IELTS 4.5-5.5 luôn, sinh viên bỡ ngỡ với quá nhiều kiến thức mới, từ vựng học thuật bổ sung thêm nhiều, kỹ năng đều không có nhiều thời gian luyện tập. Người dạy cũng áp lực với việc quá nhiều kiến thức cần truyền tải trong một thời lượng hạn chế nên khó thiết kế hoạt động phong phú. Từ tất cả những khó khăn trên, thì yêu cầu quan trọng đó là tăng thêm sự yêu thích và

động lực học trong đó nâng cao vốn từ vựng là điều thực sự cần thiết.

2.3. Một số giải pháp nâng cao kỹ năng nghe của sinh viên năm nhất Trường Đại học Kinh tế, Đại học Quốc gia Hà Nội.

2.3.1. Đối với sinh viên

Để nâng cao kỹ năng nghe, sinh viên có thể áp dụng một số giải pháp hiệu quả nhất. Trước hết, việc lắng nghe thường xuyên là quan trọng. Sinh viên nên tận dụng mọi cơ hội nghe tiếng Anh, từ việc nghe các bản tin, podcast, đến việc xem phim và video giáo trình. Bằng cách này, họ có thể quen với các giọng địa phương, ngữ điệu và tình huống giao tiếp thực tế.

Việc sử dụng tài liệu nghe có transcript cũng là một giải pháp tốt. Sinh viên có thể nghe và đọc cùng một lúc để hiểu rõ về ngữ cảnh, từ vựng, và ngữ pháp. Điều này giúp họ xây dựng liên kết giữa âm thanh và chữ viết, cũng như cải thiện khả năng hiểu biết toàn diện. Một phương pháp khác là tham gia các hoạt động ngoại khóa hoặc nhóm thảo luận bằng tiếng Anh. Việc tương tác với người bản xứ và đồng học sẽ giúp sinh viên làm quen với các phong cách giao tiếp và từ ngữ đặc trưng. Đồng thời, họ cũng có thể nhận phản hồi từ người khác, giúp họ cải thiện từng ngày. Cuối cùng, việc sử dụng ứng dụng và công nghệ giáo dục cũng là một cách hiệu quả. Có nhiều ứng dụng di động và trang web cung cấp các bài nghe theo cấp độ khác nhau, kèm theo bài tập và giải thích chi tiết. Sinh viên có thể tận dụng những công cụ này để tăng cường kỹ năng nghe của mình một cách linh hoạt và thú vị.

2.3.2. Đối với giáo viên

Để cải thiện kỹ năng giảng dạy nghe, giảng viên có thể áp dụng một số giải pháp hiệu quả để tạo ra môi trường học tập tích cực và thú vị. Một trong những phương tiện quan trọng nhất là việc sử dụng nguồn tài nguyên đa dạng và thú vị. Thay vì chỉ giới hạn trong giáo trình, giảng viên có thể tích hợp các bản tin, podcast, và video đa dạng về chủ đề để làm phong phú bài giảng của mình.

Tạo ra các hoạt động tương tác là một yếu tố quan trọng để kích thích sự chú ý và hiểu biết của học sinh. Giảng viên có thể thực hiện các bài tập như thảo luận nhóm, câu hỏi đố, hoặc các trò chơi ngôn ngữ để khuyến khích học sinh tham gia tích cực và thực hành kỹ năng nghe của họ.

Việc sử dụng transcript trong quá trình giảng dạy cũng có thể hữu ích. Điều này giúp học sinh hiểu rõ hơn về nghệ thuật nghe hiểu, từ vựng, và ngữ pháp. Bằng cách này, giảng viên có thể hỗ trợ học sinh đối

mặt với các thách thức của ngôn ngữ một cách hiệu quả và nhận biết được những điểm cần cải thiện.

Một khía cạnh quan trọng là sử dụng công nghệ trong giảng dạy nghe. Có nhiều ứng dụng và công cụ trực tuyến hỗ trợ việc tạo ra bài giảng động và sinh động, kết hợp với các hoạt động tương tác. Giáo viên có thể sử dụng các tài nguyên này để tạo ra môi trường học tập linh hoạt và hấp dẫn, khuyến khích học sinh tham gia và phát triển kỹ năng nghe một cách toàn diện.

Nguồn luyện nghe uy tín

BBC Learning English (<https://www.bbc.co.uk/learningenglish>): Cung cấp một loạt các tài liệu, bao gồm nội dung âm thanh và video, để cải thiện khả năng nghe và hiểu đa dạng về các giọng địa phương của tiếng Anh.

VOA Learning English (<https://learningenglish.voanews.com>): Cung cấp tin tức và các câu chuyện đặc sắc kèm theo bản diễn thảo và giải thích từ vựng, giúp ích cho người học ở mức độ thành thạo khác nhau.

TED-Ed (<https://ed.ted.com>): Đề xuất nhiều cuộc trò chuyện TED khác nhau với bản diễn thảo tương tác, phụ đề và bài kiểm tra để giúp sinh viên luyện tập nghe tiếng Anh nói một cách chân thực.

ESL Lab (<https://www.esl-lab.com>): Hiện thị một bộ sưu tập cuộc trò chuyện tiếng Anh hàng ngày với câu hỏi hiểu biết, phù hợp cho người học ở các cấp độ khác nhau.

EnglishClub Listening (<https://www.englishclub.com/listening>): Cung cấp loạt bài tập và bài kiểm tra nghe trên nhiều chủ đề để cải thiện hiểu biết và từ vựng.

British Council - Learn English Teens

(<https://learnenglishteens.britishcouncil.org>) (Được thiết kế đặc biệt cho người học tuổi teen, mang đến các hoạt động nghe tương tác và video với bài kiểm tra hiểu biết.

FluentU (<https://www.fluentu.com>): Sử dụng video thể giới thực như video âm nhạc, trailer phim, tin tức và bài giảng truyền cảm hứng, với phụ đề tương tác và bài kiểm tra để cải thiện kỹ năng nghe.

Randall's ESL Cyber Listening Lab (<http://www.esl-lab.com>): Cung cấp nhiều hoạt động nghe dựa trên các tình huống hàng ngày, kèm theo bài kiểm tra hiểu biết và bài tập từ vựng.

Podcasts in English (<https://www.podcastsinenglish.com>): Cung cấp một bộ sưu tập podcast miễn phí dành cho người học tiếng Anh, được phân loại theo các cấp độ và chủ đề khác nhau.

Breaking News English (<https://www.breakingnewsenglish.com>): Trình bày các bài viết tin tức được sửa đổi dành cho người học tiếng Anh, kèm theo các hoạt động nghe, câu hỏi thảo luận và bài tập từ vựng.

3. Kết Luận

Nghiên cứu này đã làm sáng tỏ về những thách thức mà sinh viên không chuyên tiếng Anh trường Đại Học Kinh Tế, Đại Học Quốc Gia Hà Nội phải đối mặt trong quá trình phát triển kỹ năng nghe. Các kết quả cho thấy những yếu tố như thiếu sự tiếp xúc với ngôn ngữ chân thực, khó khăn với từ vựng chuyên ngành, và căng thẳng do so sánh trong các lớp học có sự đa dạng về trình độ đóng góp đáng kể vào những khó khăn mà những sinh viên này phải đối mặt. Nhận thức về những thách thức này là bước quan trọng để triển khai những giải pháp hiệu quả. Việc nâng cao kỹ năng nghe cho sinh viên đòi hỏi một phương pháp đa chiều. Giáo viên và các cơ sở giáo dục nên xem xét việc tích hợp các tài liệu nghe đa dạng và chân thực vào chương trình học, tạo cơ hội đầy đủ cho việc ứng dụng thực tế kỹ năng ngôn ngữ. Thêm vào đó, việc tích hợp công nghệ và các nền tảng học tập tương tác được thiết kế cho các trình độ khác nhau có thể đóng một vai trò quan trọng trong giải quyết những thách thức này. Các công cụ này có thể mang lại trải nghiệm học tập cá nhân hóa, cho phép sinh viên tiến triển theo tốc độ của mình và củng cố sự hiểu biết thông qua nhiều phương tiện khác nhau.

Tài liệu tham khảo

1. Lowerdew, J., & Miller, L. (2005). *Second Language Listening: Theory and Practice*. Cambridge University Press.
2. Rost, M. (2011). *Teaching and Researching Listening*. Routledge.
3. Vandergrift, L. (2007). Recent Developments in Second and Foreign Language Listening Comprehension Research. *Language Teaching*, 40(3), 191-210.
4. Wilson, M. (2003). *Discovering the Secrets of Successful Listening: A Practical 11-Step Program*. Corwin Press.
5. Goh, C. C. M. (2008). Metacognitive Instruction for Second Language Listening Development: Theory, Practice, and Research Implications. *RELC Journal*, 39(2), 188-213.
6. Rubin, J. (1994). A Review of Second Language Listening Comprehension Research. *The Modern Language Journal*, 78(2), 199-221.